

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/12/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201921
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017201921.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a zo sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci žalobcu: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Šrobárová 2, 041 80 Košice, zastúpený: Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Zoborská 13, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1/ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava, 2/ Výskumná agentúra, Sliachska 1523/1, 831 02 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti podaní žalovaného 2: „VEC: Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov projektu 26220120039“, č. spisu: P 1166/2017-073, č. záznamu: A 7540/2017-072 zo dňa 12.09.2017, Správy o zistenej nezrovnalosti N21700747/S01, N21700751/S01 zo dňa 11.09.2017, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120039/Z06, 26220120039/Z07 zo dňa 11.09.2017, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 229/2017-123 zo dňa 13.03.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „krajský súd“) uznesením odmietol žalobu žalobcu vo veci preskúmania zákonnosti podaní žalovaného 2 „VEC: Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov projektu 26220120039“, č. spisu: P 1166/2017-073, č. záznamu: A 7540/2017-072 zo dňa 12.09.2017, Správy o zistenej nezrovnalosti N21700747/S01, N21700751/S01 zo dňa 11.09.2017, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120039/Z06, 26220120039/Z07 zo dňa 11.09.2017 (ďalej aj len „správa“ a „žiadosť“). Zároveň zamietol návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby zo dňa 13.11.2017 a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti vyššie špecifikovaných správ a žiadostí žalovaného 2, prostredníctvom ktorých žiadal žalobcu o vrátenie časti poskytnutých finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ a SR v sume celkom 12.405,92 eur. Žalobu odôvodnil tým, že dňa

05.01.2010 uzavrel so žalovaným 1 ako riadiacim orgánom pre Operačný program Výskum a vývoj, zastúpený žalovaným 2 ako sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom, Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. zmluvy: 049/2009/2.1/OPVáV (ďalej aj len „zmluva o NFP“). Na základe rozhodnutia o schválení NFP a v súlade so zmluvou o NFP bol žalobcovi schválený nenávratný finančný príspevok vo výške 2.636.453,87 eur na účely realizácie Projektu s názvom „Budovanie infraštruktúry v centre excelentnosti SEPO-II“, kód ITMS:26220120039 (ďalej len „Projekt“).

3. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že správu a žiadosť je podľa ich obsahu nutné považovať za postup podľa § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z., ako výzvu na dobrovoľné vrátenie časti poskytnutého príspevku. Ide o opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré samo o sebe nemá za následok založenie, zmenu, zrušenie alebo deklaráciu práv, právom chránených záujmov alebo povinností žalobcu a ani sa ich priamo nedotýka. Správa i žiadosť sú len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pretože právne postavenie žalobcu sa v ich dôsledku nemení. Slúžia ako podklad a zároveň podmienka pre ďalší postup riadiaceho orgánu, ktorý v prípade nevyhovenia výzve na dobrovoľné vrátenie príspevku začne voči žalobcovi správne konanie a až v ňom mu môže uložiť povinnosť vrátiť 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve (riadiaci orgán vydá rozhodnutie podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z.). Správa ani žiadosť nie sú konečnými autoritatívnymi rozhodnutiami správneho orgánu o právach a povinnostiach žalobcu v súvislosti so zisteným porušením pravidiel a postupov verejného obstarávania a vysporiadaním finančných vzťahov, preto ich súdne preskúmanie na základe podanej správnej žaloby je neprípustné.

4. Krajský súd poukázal i na § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z., v zmysle ktorého sú rozhodnutia vydané správnymi orgánmi v správnom konaní podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z. vylúčené zo súdneho preskúmania.

5. Na základe uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že neboli splnené podmienky na preskúmanie napadnutých opatrení v rámci správneho súdnictva, a preto žalobu ako neprípustnú podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP odmietol.

6. Po preskúmaní návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby dospel krajský súd k záveru, že žalobca nesplnil podmienky ustanovené v § 185 SSP pre jeho priznanie, keďže správy a žiadosti sú opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať samy o sebe za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pretože slúžia len ako prípadný podklad pre ďalší postup žalovaných. Vzhľadom na to krajský súd v súlade s § 188 SSP návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby zo dňa 13.11.2017 zamietol.

7. Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal žalobca (ďalej aj len „sťažovateľ“) kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že pre odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP neboli v prejednávanej veci splnené zákonné podmienky. Rozhodnutím o odmietnutí žaloby bez meritórneho prejednávania veci súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a svoje rozhodnutie založil v rozpore s ustálenou praxou kasačného súdu na nesprávnom právnom posúdení veci. Napadnuté uznesenie krajského súdu je podľa sťažovateľa nedostatočne odôvodnené, rozporné a nepreskúmateľné. Krajský súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

8. Podľa jeho názoru možno žalobou napadnuté rozhodnutie považovať za rozhodnutie správneho orgánu, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom konaní. Poukázal na judikatúru Krajského súdu v Bratislave ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa definície a charakteru typov rozhodnutí správnych orgánov preskúmateľných súdom. Aj keď finančné vyčíslenie nezrovnalosti ešte samo osebe nezakladá povinnosť vrátiť finančné prostriedky, nastupuje povinnosť žalobcu uhradiť sumu vo výške jeden a pol násobku žiadanej sumy, ak k úhrade nedôjde na základe žiadosti. Z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutia správneho orgánu sú spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach alebo chránených záujmoch.

9. Na základe uvedených dôvodov žiadal kasačný súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Taktiež navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

10. Žalovaný 1 vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania Správy a Žiadosti je predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 3, prípadne ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. Až na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 27a citovaného predpisu bude žalobca povinný vrátiť finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí a iba takéto rozhodnutie bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu a bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva. Správou a žiadosťou nebol žalobca/prijímateľ zaviazaný s konečnou platnosťou k vráteniu prostriedkov, pričom Správa má len charakter informatívny a Žiadosť vydaná zo strany riadiaceho orgánu má len „dobrovoľný charakter“, pretože postup po neuhrazení/nevrátení prostriedkov je exaktne vymedzený v § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. K vydaniu konečného rozhodnutia zo strany poskytovateľa však zatiaľ nedošlo. V kontexte vyššie uvedeného nemožno hovoriť o individuálnom správnom akte podliehajúcom správnomu prieskumu s právne záväzným autoritatívnym výrokom o povinnosti plniť, ktoré je vykonateľné. K odkladnému účinku kasačnej sťažnosti uviedol, že nie sú splnené podmienky potrebné na priznanie odkladného účinku podľa § 447 SSP, nakoľko napadnutá správa a žiadosť nie sú vykonateľné, a preto v tomto štádiu nie sú spôsobilé spôsobiť žalobcovi žiadnu ujmu.

11. Vzhľadom k uvedenému žalovaný 1 navrhol, aby kasačný súd sťažnosť odmietol podľa § 459 písm. c/ SSP alebo postupoval podľa § 461 SSP a kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

12. Žalovaný 2 vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. V danom prípade Správa ako aj Žiadosť nemôžu žiadnym spôsobom zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu, pretože ide o výzvu na dobrovoľné vrátenie časti príspevku, ktorá nemá za následok založenie, zmenu alebo deklaráciu práv, právom chránených záujmov alebo povinností sťažovateľa. Žalovaný 2 má za to, že krajský súd správne rozhodol, keď žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP. Vo vzťahu k žiadosti o odkladný účinok kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ jednoznačne nepreukázal, že by mu korekciou uvedenou v žiadostiach hrozila „závažná ujma,“ a preto žalovaný 2 navrhol, aby súd nepriznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

13. Vzhľadom k uvedenému žalovaný 2 navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP) a dospel k záveru, že podaná kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už riešil spory týkajúce sa právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutého úradného listu - Správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov (napr. v konaniach sp. zn. 10Sžfk/63/2018, 5Sžfk/33/2018, 10Sžfk/14/2018, 3Sžfk/50/2017, 3Sžfk/66/2017 a iné). Zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritórne odchyliť, iba ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

16. Podľa § 464 ods. 2 SSP, ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred kasačným súdom na základe skoršej kasačnej sťažnosti podanej tým istým sťažovateľom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na

svoje skoršie rozhodnutia, a ak sa v celom rozsahu stotožňuje s ich odôvodnením, ďalšie dôvody už nemusí uvádzať.

17. Najvyšší súd sa aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným najvyšším súdom v skutkovo a právne obdobných veciach. Nie je možné si osvojiť záver, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

18. V súlade s týmto si najvyšší súd osvojil záver, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané v súlade so zákonom, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť v zmysle § 461 SSP.

19. Vzhľadom na uvedené zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu a skutočnosť, že ani nedošlo k meritórnemu prieskumu, už nebol dôvod na samostatné rozhodnutie o priznaní odkladného účinku kasačnej sťažnosti podľa § 447 ods. 1 SSP.

20. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd s prihliadnutím na § 170 písm. a/ v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalovaní nemajú zo zákona právo na ich náhradu.

21. Toto rozhodutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.